

(Rozh. ze dne 11. května 1920, R II 98/20).

Žalující firmě vyplatil poštovní úřad poukázku v bankovkách, z nichž dle tvrzení žalující byly 2 bankovky padělané. Žádost žalující, by padělané bankovky byly vyměněny, poštovní ředitelství zamítlo, ježto prý není prokázáno, že padělané bankovky byly vyplaceny poštou. Proti žalobě na poštovní erár vznesl žalovaný námitku nepřipustnosti pořadu práva, již soud první stolice vyhověl a žalobu odmítl. Důvody: Žalobce zakládá svůj nárok na § 213 lit. c) poštovního řádu. Dle § 219, odstavec druhý, téhož řádu, lze nastupovati pro nároky, zakládající se na poštovním řádu, proti eráru teprve tehdy, byl-li vyčerpán pořad stolic správních. Ježto žalující ani netvrdí, že by byla napadla oprávněným prostředkem rozhodnutí poštovního ředitelství, jímž nebyl uznán náhradní nárok proti eráru, jest námitka nepřipustnosti pořadu práva opodstatněna. Rekursní soud zamítl námitku nepřipustnosti pořadu práva a nařídil prvému soudu, by ve věci jednal. Důvody: Domáhati se náhrady pořadem stolic správních jest oprávněn pouze odesílatel, nikoliv příjemce poštovní poukázky (§ 217 pošt. řádu). Zde však uplatňován jest náhradní nárok příjemcem, jemuž pošta neručí dle zásad poštovního řádu, nýbrž dle předpisů práva občanského, ježto platila způsobem vadným, vyplativši příjemci bankovky padělané. Tím, že peníze, od odesílatele přijaté, smísila se svými penězi, stala se pošta jich vlastníci, nejsou to více peníze poukazatele a přichází proto v úvahu jedině poměr mezi příjemcem a poštou. Pošta ručí tu jako každá jiná osoba, jež plnila penězi padělanými na místo pravými a může býti na ni naléháno pouze cestou sporu.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Otázku přípustnosti pořadu práva rozhodl rekursní soud ve věci samé správně. Žalující firma nebyla odesílatelkou sporné peněžní zásilky a proto pro ni, hledíc k předpisu § 217 odstavec druhý poštovního řádu, řízení, upravené §§ 218 a 219 poštovního řádu neplatí a § 219 odstavec druhý poštovního řádu není na závadu, by žalobní nárok neuplatňovala pořadem práva.

Čís. 518.

Nemohl-li zaměstnanec opětovně konati službu pro onemocnění, přísluší mu mzda za prvý týden jednoho každého onemocnění (§ 1154 b) obč. zák.), by i onemocnění byla do jisté míry v příčinné souvislosti, jen když po jednom každém onemocnění byl lékařem uznán za zdravého a práce schopného.

(Rozh. ze dne 1. května 1920, Rv II 102/20.)

Žalobce, jenž zaměstnán byl po řadu let u žalované důlní společnosti, onemocněl roku 1919 bez vlastní viny čtyřikrát za sebou a to v době od 10. února do 16. února, od 20. do 26. února, od 5. do 19. března a konečně od 24. března do 4. dubna. Žalobě, již domáhal se mzdy za 4 první

týdny onemocnění, vyhověl procesní soud první stolice pouze pokud šlo o náhradu mzdy za první týden prvního a čtvrtého případu onemocnění. Důvody: Jde o otázku, jak vykládati ustanovení § 1154 b) obč. zák. Strana žalovaná jest toho názoru, že žalobci nepřísluší náhrada mzdy za druhé, třetí a čtvrté onemocnění, jednak z toho důvodu, že mezi jednotlivými onemocněními neuplynulo 14 dní a jednak proto, že první tři onemocnění tvoří vlastně jednu nemoc, t. j. že druhé a třetí onemocnění jest vlastně pokračováním onemocnění prvního. Co se týče důvodu stranou žalovanou uplatňovaného, že totiž dle ustanovení § 1154 b) obč. zák. musí mezi jednotlivými onemocněními býti doba alespoň 14 dní, má-li žalobce podržeti nárok na mzdu za pozdější onemocnění, jest dle názoru soudu tento výklad § 1154 b) obč. zák. docela neodůvodněným. Neboť ustanovení tohoto paragrafu o předchozí 14denní práci jest pouze podmínkou, která nárok na náhradu mzdy zakládá, a uvedená lhůta jest znakem trvalejšího zaměstnání. Jakmile však nárok ten uplynutím nejméně 14denní doby pracovní jest založen, trvá dále po celou dobu pracovní. Tento výklad statě »nach mindestens 14 tägiger Dienstleistung« ospravedlňuje též obdobné ustanovení § 1156 obč. zák. ve znění novelisovaném a § 8 zák. ze dne 16. ledna 1910 čís. 20 ř. z. o obch. pomocnících. Než přes to přiřknul soud žalobci náhradu mzdy pouze za první týden onemocnění prvního a čtvrtého, nikoliv však za první týden onemocnění druhého a třetího a to proto, že vzal na základě výpovědi svědka Dra Jana C. za prokázáno, že první tři nemoci navzájem spolu souvisely a tvořily vlastně jednu chorobu. Onemocněl totiž žalobce nejprve dle udání jmenovaného svědka na furunkl na krku, po jehož částečném zhojení nastoupil se svolením svědka práci, hlásil se však po několika dnech opět nemocným a konstatoval svědek na žalobci zánět žláz na krku, kterýžto zánět byl pokračováním furunklu. Rovněž i třetí případ choroby žalobcovy po pětidenní přestávce — hnisavý zánět žláz — byl dle udání svědka pokračováním první choroby. Zákonodárce mluví v § 1154 b) obč. zák. výslovně o nemoci (Krankheit) a nikoliv o onemocnění (Erkrankung). Následkem toho dlužno přes účel zákonitého ustanovení, chrániti hospodářsky slabšího před silnějším, dělníka před zaměstnavatelem, míti za to, že dle § 1154 b) obč. zák. přísluší dělníku nárok na mzdu jenom tehdy, když mu bylo bez jeho zavinění zabráněno v práci nemocí a, opakovala-li se překážka, že by se muselo jednati o různé nemoci, nikoliv však pouze o rozličná onemocnění, která jsou jen různými stadiemi jedné a téže nemoci (choroby), jak tomu je v tomto případě, tedy jednou chorobou. Byť i by nebylo, jak již shora uvedeno a odůvodněno, zapotřebí, by mezi jednotlivými nemocemi uplynula přestávka nejméně 14denní, přece jenom dlužno trvati na tom, aby se jednalo o různé druhy nemocí, které navzájem spolu souvisejí. Kdyby se mělo přisvědčiti žalobcově nároku, že mu přísluší náhrada za mzdu za druhé a třetí onemocnění, pak by bylo obmezení nároku na mzdu v § 1154 b) obč. zák. na jeden týden zcela bezvýznamným a mohlo by této výhody, která, byť i sloužila v první řadě k dobru zaměstnaných, prospívá nepřímo též zamsětnavatelům tím, že přispívá k rychlejšímu uzdravení a zotavení se onemocnělých pracovních sil, zneužito býti tím, že by dělník, který by se po uplynutí prvního týdnu plně neuzdravil, dostavil se do práce, přemohl by svou slabost tak dalece, že by nějaký čas, byť i jen jeden den pracoval a tím by nabyl opět nároku na mzdu

na další týden. Při tom nelze ani přibližně odhadnouti dosah následků, které by takovýto výklad § 1154 b) obč. zák. v zdravotním ohledu v kružích dělnictva mítí musil. Za první týdny prvé a čtvrté nemoci, které, jak soud na základě výpovědi svědka Dra Jana C. za prokázáno vzal, spolu nikterak nesouvisejí, onemocněl žalobce ve čtvrtém případě na rheumatismus, přísluší však žalobci nárok na náhradu mzdy ve smyslu § 1154 b) obč. zák. ve výši za nesporně uznanou a sice z důvodů shora uvedených. **O d v o l a c í s o u d** vyhověl žalobě v plném rozsahu. **D ů v o d y:** Odvolatel spatřuje nesprávné právní posouzení věci a nesprávné ocenění důkazů v tom, že prvý soudce žalobci nepřisoudil mzdu za první týden druhého a třetího onemocnění, maje za to, že jde tu o tutéž nemoc jako při prvním onemocnění. Odvolací soud uznává odvolání za odůvodněno. Neboť jest sice výpovědi znaleckého svědka Dra Jana C. zjištěno, že druhé a třetí onemocnění s prvním souviselo; přes to však nelze mluvit o jedné nemoci po rozumu zákona. Právem odvolatel na to poukázal, že i při chronických nemocech jako na př. rheumatismu, ačkoliv jde o tutéž nemoc, přece každý záchvat dlužno považovati za zvláštní onemocnění po rozumu zákona. Že by se měl činiti rozdíl mezi »Krankheit« a »Erkrankung«, jak to učinil prvý soudce, dle mínění odvolacího soudu neodpovídá zákonu, ježto tento, jak odvolatel správně upozorňuje, na př. v § 1156 obč. zák. užívá slova »Erkrankung«, ačkoliv smysl slova je patrně tentýž, jako v § 1154 b) obč. zák., kde se užívá slova »Krankheit«. V případě, o který se zde jedná, dokázáno jest výpovědí svědka Dr. C., že žalobce byl po prvním a druhém onemocnění jím pokaždé uznán za schopného k práci. Z toho plyne, že žalobce musil musil býti považován za člověka zdravého a že druhé a třetí onemocnění dlužno považovati za nové, třeba první nemocí vyvolané onemocnění. Že by žalobce výhody v § 1154 b) obč. zák. byl zneužil tím, že se do práce dostavil, ačkoliv ještě zdráv nebyl, jest vyloučeno, ježto, jak svědkem Drem C. dokázáno jest, tento ho sám za schopna k práci považoval. Žalobce má tudíž nárok i na mzdu za první týden druhého a třetího onemocnění.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání, poukávav k důvodům soudu odvolacího.

Čís. 519.

K žalobě pro rušení patentu povoliti lze dle zákona ze dne 11. ledna 1897, čís. 30 ř. z. zabezpečovací opatření jen, bylo-li mimo jiné osvědčeno rušení vědomé a — jedná-li se o dřívějšího uživatele dle § 9 zákona — bylo-li osvědčeno, že nebyl uživatelem bezelstným nebo že využíval patentu v míře rozsáhlejší.

(Rozh. ze dne 18. května 1920, R I 280/20.)

Žalobce domáhal se uznání práva patentního, jež mu bylo propůjčeno dnem 15. prosince 1915, zastavení rušení tohoto práva a prohlášení předmětů rušebních za propadlé proti žalovaným, kteří již od r. 1913 užívali vynálezu ve svém závodě. Návrhu jeho, by povoleno bylo prozatímní opatření úschovou sporných strojů soud prvé stolice vyhověl, shledav nárok osvědčeným, ježto navrhovatel předložil listiny patentové; ne-